



## STATUS ELEKTRICITEITSVOORZIENING IN SURINAME

**Periode:** 3<sup>e</sup> kwartaal 2023  
**Publicatiedatum:** 2 december 2023  
**Update:** september 2023 data verwerkt / kostprijs per kWh bijgesteld / nieuwe figuur totaal opgewekte stroom per maand toegevoegd

### Inleiding

Vanaf het derde kwartaal van 2023 zal de Energie Autoriteit Suriname (EAS) op kwartaalbasis de status van de elektriciteitsvoorziening in Suriname publiceren op haar officiële website, in overeenstemming met de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de Elektriciteitswet van 2016. Het is belangrijk op te merken dat deze eerste publicatie voorlopige cijfers betreft, waarbij de gegevens worden aangeleverd door belangrijke instanties in de energiesector, zoals Energiebedrijven Suriname NV (EBS), het Ministerie van Financiën en Planning, en Staatsolie Power Company Suriname NV (SPCS), wat resulteert in een betrouwbare bron van informatie.

Het doel van deze periodieke publicatie is tweeledig. Het bevordert de transparantie binnen de elektriciteitssector, biedt toegankelijke informatie voor belanghebbenden en het publiek, en vergroot de verantwoording en het vertrouwen binnen de sector. Tevens dient het als waardevolle bron van informatie voor beleidsmakers, investeerders en andere betrokkenen, die zo weloverwogen beslissingen kunnen nemen en bijdragen aan de groei en stabiliteit van de sector.

In de toekomst zullen we de informatie die we publiceren verder uitbreiden, waardoor een nog diepgaander inzicht in de elektriciteitsvoorzieningssector van Suriname wordt geboden. Wij zien uit naar deze belangrijke stap in de bevordering van openheid en informatievoorziening binnen de sector. Houd onze website in de gaten voor de eerste publicatie in het derde kwartaal van 2023 en blijf op de hoogte van de ontwikkelingen in de Surinaamse elektriciteitsvoorziening.

### Aanpassing stroomtarieven

Met ingang van 1 juni 2023 werden de stroomtarieven aangepast en per Staatsbesluit 2023 nr. 80 vastgesteld. Onderstaande tabellen geven een overzicht van de nieuw vastgestelde basis- en verbruikstarieven per afnemerscategorie weer.

Tabel 1 Basistarief\* per juni 2023

Afnemerscategorie	Basistarief (SRD/maand)	Basistarief (SRD/kVA/maand)
LS - Huishoudelijk 1 Fase	151,65	-/-
LS - Huishoudelijk 2 Fase	210	-/-
LS - Huishoudelijk 3 Fase	250	-/-
LS - Niet-Huishoudelijk 1 Fase	210	-/-
LS - Niet-Huishoudelijk 2 Fase	420	-/-
LS - Niet-Huishoudelijk 3 Fase	450	-/-
LS – Niet-Huishoudelijk (> 24 kVA)	500	15,00
HS – Niet-Huishoudelijk	500	20,00
Straatverlichting	-/-	-/-

*Basistarief: het tarief dat de afnemer maandelijks in rekening wordt gebracht voor het in stand houden van zijn aansluiting op het landelijk net. Het basistarief stelt het elektriciteitsbedrijf in staat haar efficiënte vaste kosten verband houdende met de koop, opwekking, transmissie, distributie en levering van elektriciteit terug te verdienen, alsmede een toegestane marge.*

Tabel 2 Verbruikstarief laag spanningsafnemers per 1 juni 2023

Afneemercategorie	Verbruikstarief (SRD/kWh)	Verbruiksdeel
Laagspanningsafnemers (huishoudelijk 1/2/3 fase)	1,275	t/m 800 kWh per maand
	1,903	boven 800 kWh per maand
Laagspanningsafnemers (niet-huishoudelijk 1/2/3 fase)	1,275	t/m 2.600 kWh per maand
	1,903	boven 2.600 kWh per maand
Straatverlichting	2,250	-/-

Verbruikstarief: het tarief dat de afnemer in rekening wordt gebracht en welke vermenigvuldigd wordt met het gemeten of berekende kWh-verbruik over een betreffende verbruiksmaand. Het verbruikstarief stelt het elektriciteitsbedrijf in staat haar efficiënte variabele kosten verband houdende met de koop, opwekking, transmissie, distributie en levering van elektriciteit terug te verdienen.

Tabel 3 Verbruikstarief hoogspanningsafnemers per 1 juni 2023

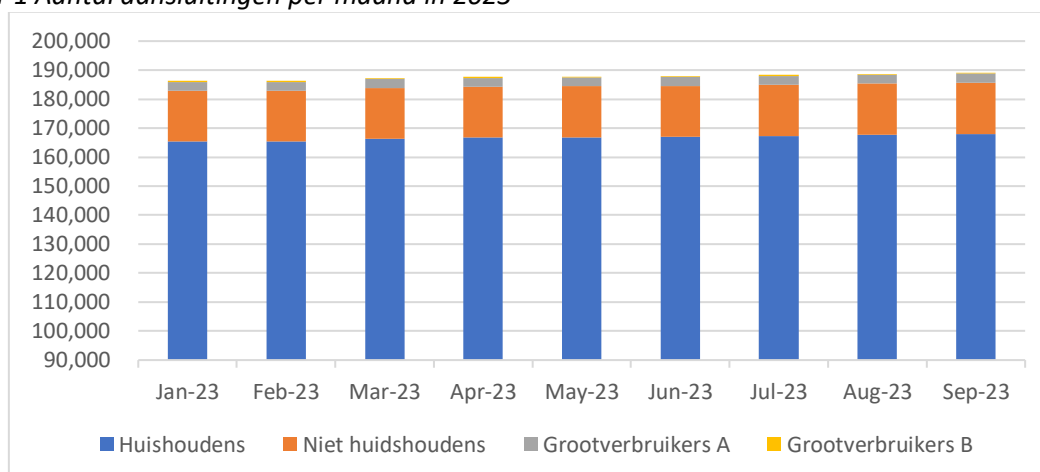
Afneemercategorie	Verbruikstarief-Hoog (SRD/kWh)	Verbruikstarief - Laag (SRD/kWh)
Laagspanningsafnemers (niet-huishoudelijk > 24 kVA)	1,903	1,275
Hoogspanning niet-huishoudelijke afnemer	1,903	1,275

Voor het 3<sup>e</sup> en 4<sup>e</sup> kwartaal van 2023 zijn er geen tariefsaanpassingen gepland. Wel zal per ingaande 1 november 2023 BTW van 5% op de stroomrekening moeten worden betaald.

## Aantal aansluitingen

Onderstaande grafiek geeft het aantal aansluitingen per maand in het jaar 2023 aan.

Figuur 1 Aantal aansluitingen per maand in 2023



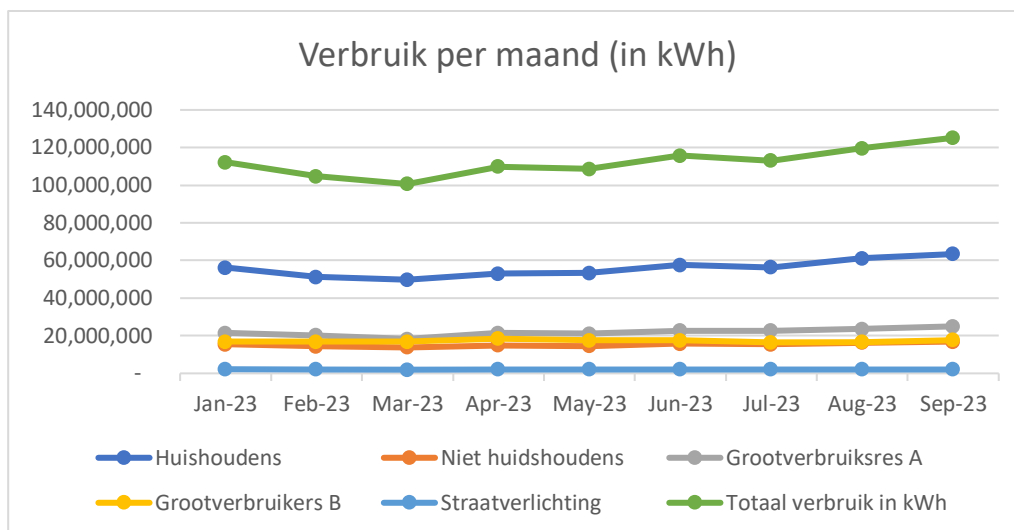
Bron: EBS data

Aansluitingen	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
Huishoudens	165.478	165.478	166.352	166.765	166.819	167.039	167.348	167.715	168.038
Niet huishoudens	17.444	17.444	17.521	17.559	17.575	17.569	17.629	17.683	17.685
Grootverbruikers A	3.046	3.046	3.103	3.038	3.064	3.051	3.071	3.088	3.104
Grootverbruikers B	257	257	260	259	257	255	258	261	262
<b>totaal</b>	<b>186.225</b>	<b>186.225</b>	<b>187.236</b>	<b>187.621</b>	<b>187.715</b>	<b>187.914</b>	<b>188.306</b>	<b>188.747</b>	<b>189.089</b>
Procentuele stijging (%)		0	0,54	0,21	0,05	0,11	0,21	0,23	0,18

## Consumptie (verbruik)

Onderstaande grafiek geeft het verbruik per maand in kWh weer

Figuur 2 Verbruik in kWh per maand in 2023



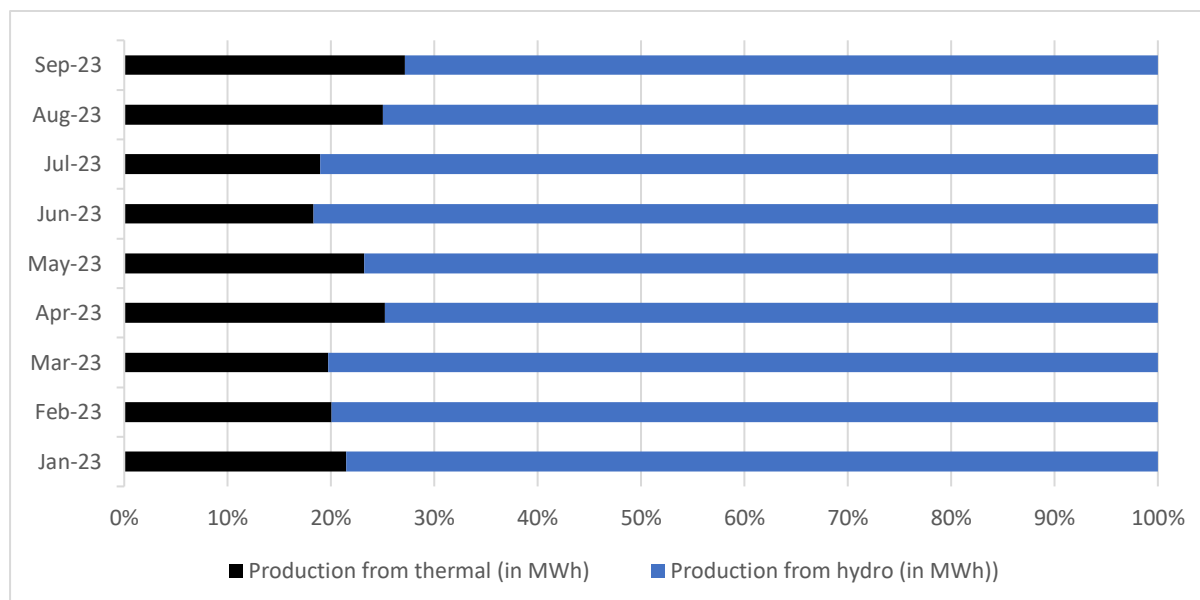
Bron: EBS data

Aansluitingen	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
Huishoudens	56.114.922	51.281.874	49.765.807	53.035.568	53.412.925	57.586.790	56.437.581	61.143.402	63.391.668
Niet huidshoudens	15.464.055	14.305.922	13.769.269	14.830.652	14.524.892	15.704.674	15.414.674	16.295.940	16.898.972
Grootverbruikersres A	21.423.972	20.184.962	18.334.551	21.443.568	21.076.591	22.619.474	22.676.171	23.493.799	24.977.701
Grootverbruikers B	16.908.767	16.794.814	16.770.888	18.426.695	17.500.160	17.540.502	16.472.469	16.577.975	17.737.408
Straatverlichting	2.210.156	2.179.448	1.970.998	2.182.176	2.111.784	2.182.176	2.111.784	2.182.176	2.182.176
<b>Totaal verbruik in kWh</b>	<b>112.121.872</b>	<b>104.747.021</b>	<b>100.611.514</b>	<b>109.918.659</b>	<b>108.626.351</b>	<b>115.633.616</b>	<b>113.112.679</b>	<b>119.693.292</b>	<b>125.187.927</b>

## Opgewekte elektriciteit

Onderstaande grafiek geeft procentueel de verhouding aan van opgewekte stroom door SPCS per maand naar thermisch en hydro ingedeeld.

Figuur 3 Productie elektriciteit van SPCS in percentages per maand in 2023

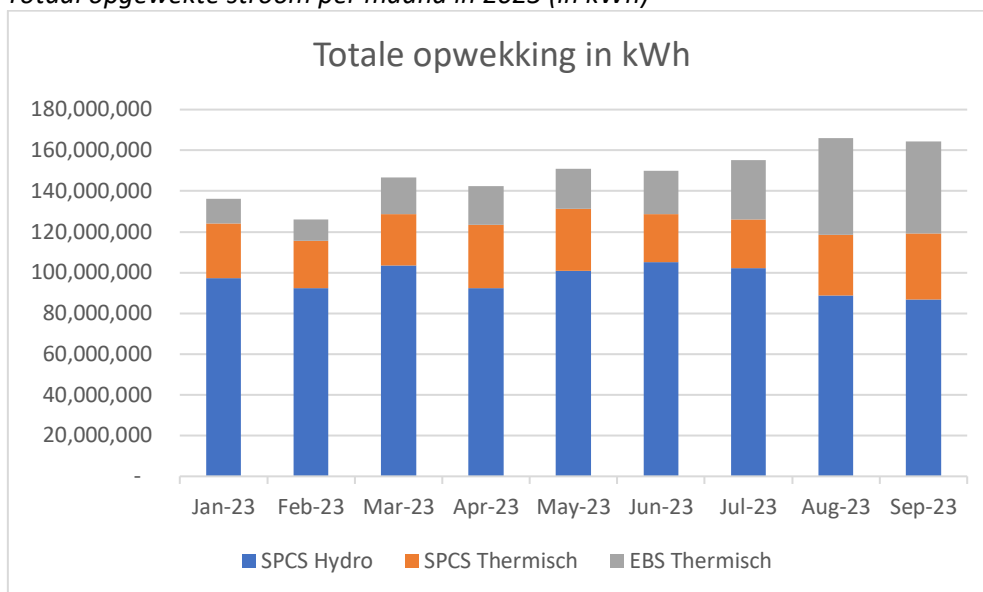


Bron: EBS en SPCS data

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
Production from thermal (in MWh)	26.641	23.220	25.359	31.166	30.496	23.540	23.871	29.685	32.370
Production from hydro (in MWh)	97.307	92.396	103.360	92.434	100.808	105.059	102.182	88.821	86.729
<b>Totaal</b>	<b>123.948</b>	<b>115.616</b>	<b>128.719</b>	<b>123.600</b>	<b>131.304</b>	<b>128.599</b>	<b>126.053</b>	<b>118.506</b>	<b>119.099</b>

De volgende figuur geeft een overzicht weer van de totaal opgewekte stroom per maand. Hierbij is duidelijk zichtbaar de stroom opgewekt door SPCS en die van EBS.

**Figuur 4 Totaal opgewekte stroom per maand in 2023 (in kWh)**



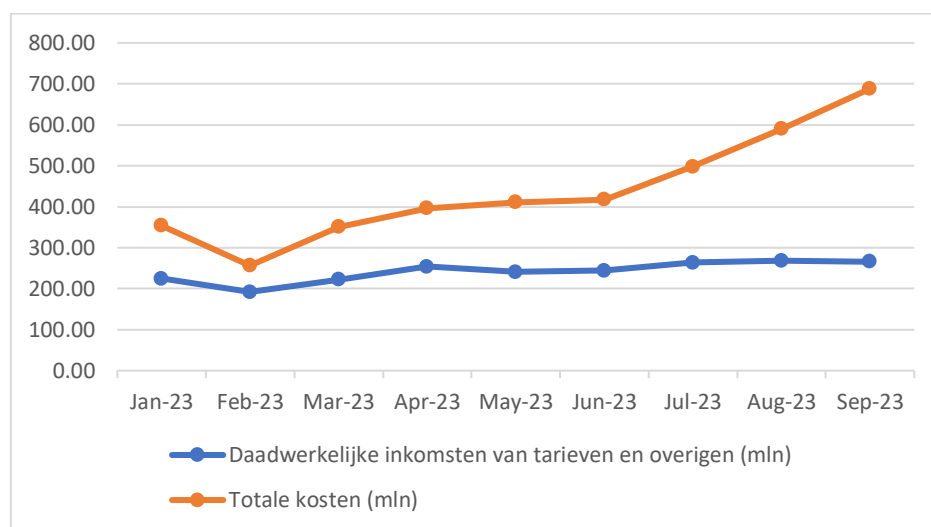
Bron: EBS en SPCS data

kWh opwekking	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
SPCS Hydro	97.306.879	92.396.158	103.360.287	92.433.893	100.807.597	105.059.225	102.181.974	88.821.276	86.729.094
SPCS Thermisch	26.641.472	23.219.680	25.358.952	31.165.672	30.496.369	23.539.532	23.870.567	29.684.858	32.370.109
EBS Thermisch	12.383.813	10.309.903	17.885.316	18.701.691	19.745.109	21.369.800	29.221.339	47.524.670	45.293.397
<b>Totaal</b>	<b>136.332.164</b>	<b>125.925.741</b>	<b>146.604.555</b>	<b>142.301.256</b>	<b>151.049.075</b>	<b>149.968.557</b>	<b>155.273.880</b>	<b>166.030.804</b>	<b>164.392.600</b>

### Kosten en inkomsten stroomopwekking

Onderstaande figuur geeft weer de verhouding tussen de maandelijkse kosten voor opwekking van elektriciteit en de daadwerkelijk verkregen inkomsten uit de tarieven en andere inkomstenbronnen (verkoop stroom aan Rosebel Goldmines o.a.) per maand in miljoen SRD uitgedrukt.

**Figuur 5 Kosten stroomopwekking versus daadwerkelijke inkomsten uit tarieven (mln SRD)**

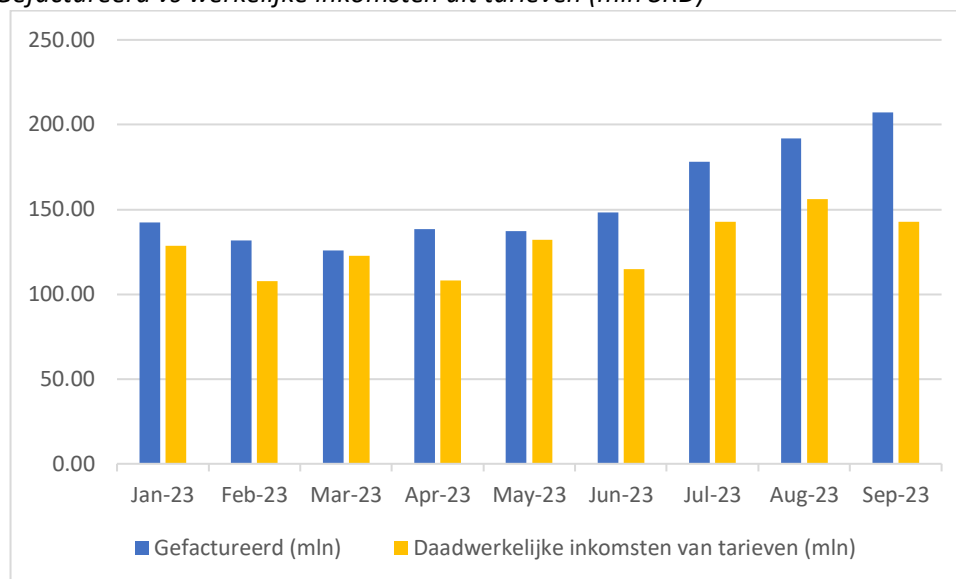


Bron: EBS data

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
Daadwerkelijke inkomsten van tarieven en overigen	224,37	192,17	222,30	253,52	240,87	243,79	263,77	268,41	265,82
Totale kosten (mln)	353,93	256,46	350,46	396,75	411,30	417,78	498,09	589,86	688,13

Onderstaande figuur geeft de verhouding weer tussen gefactureerd en daadwerkelijke inkomsten per maand gedurende het jaar 2023 (mln SRD)

Figuur 6 Gefactureerd vs werkelijke inkomsten uit tarieven (mln SRD)

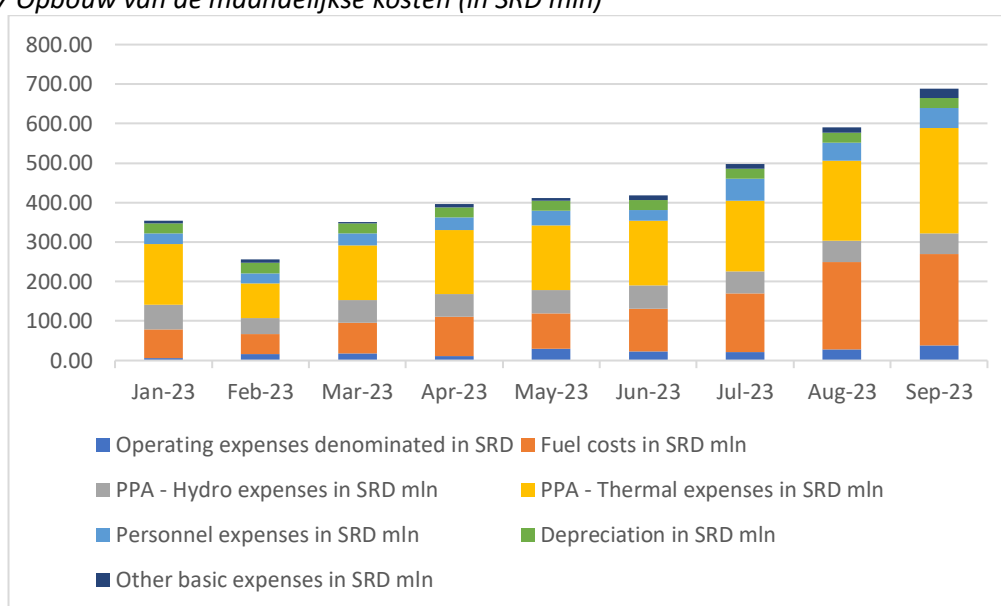


Bron: EBS data

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
Gefactureerd (mln)	142,18	131,90	125,84	138,51	137,25	148,36	178,02	192,05	207,29
Daadwerkelijke inkomsten van tarieven (r)	128,38	107,61	122,82	108,15	132,18	114,88	142,75	156,04	142,75

Onderstaande figuur geeft een gedetailleerde opbouw van de kosten per maand gedurende 2023

Figuur 7 Opbouw van de maandelijkse kosten (in SRD mln)



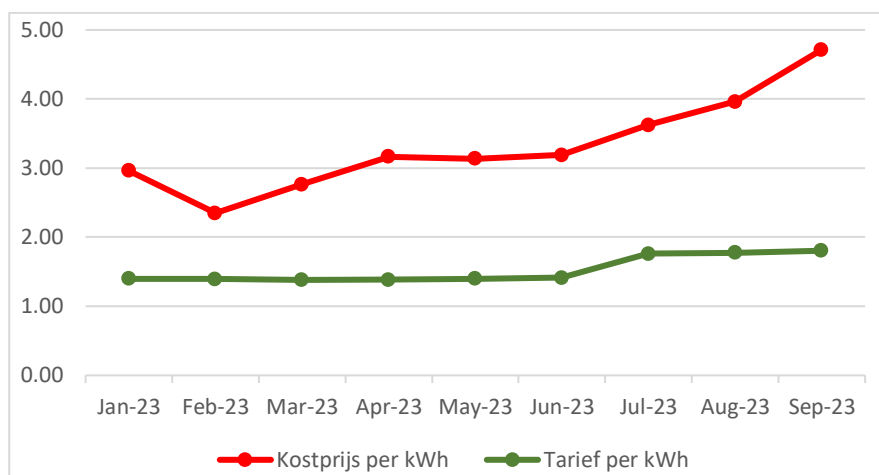
Bron: EBS data

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
<b>Total Expenses (in SRD millions)</b>	<b>353,93</b>	<b>256,46</b>	<b>350,46</b>	<b>396,75</b>	<b>411,30</b>	<b>417,78</b>	<b>498,09</b>	<b>589,86</b>	<b>688,13</b>
<b>Total Operating Expenses (in SRD millions) DIR</b>	<b>295,07</b>	<b>196,11</b>	<b>291,79</b>	<b>330,31</b>	<b>341,59</b>	<b>354,14</b>	<b>404,22</b>	<b>505,37</b>	<b>588,22</b>
Operating expenses denominated in SRD	6,46	15,94	18,01	10,50	29,37	23,30	21,92	28,80	38,86
Fuel costs in SRD mln	73,17	50,99	78,34	99,80	90,43	108,54	148,51	220,33	230,85
PPA - Hydro expenses in SRD mln	62,22	40,13	56,34	57,85	58,82	58,77	55,00	53,59	52,33
PPA - Thermal expenses in SRD mln	153,22	89,05	139,09	162,15	162,98	163,53	178,79	202,66	266,18
<b>Total Basic Expenses (in SRD millions) INDIR K</b>	<b>58,86</b>	<b>60,34</b>	<b>58,68</b>	<b>66,44</b>	<b>69,71</b>	<b>63,64</b>	<b>93,87</b>	<b>84,48</b>	<b>99,92</b>
Personnel expenses in SRD mln	26,58	25,05	29,62	31,62	37,67	26,11	55,44	46,21	50,42
Depreciation in SRD mln	26,15	26,18	26,16	26,16	26,16	26,16	26,16	26,16	26,16
Other basic expenses in SRD mln	6,13	9,11	2,90	8,66	5,88	11,37	12,27	12,12	23,33

### Kostprijs vs tarief per kWh

De snelle depreciatie van de SRD heeft in de afgelopen maanden voor een steeds grotere kloof gezorgd tussen de gemiddelde kosten en het gemiddelde tarief (Figuur 7). Hoewel de elektriciteitstarieven minimaal zijn aangepast in juni 2023 (basistarief is verhoogd voor alle categorieën, verbruikstarief voor grootverbruikers is verhoogd), is dit niet voldoende om gelijke tred te houden met de veel sterkere stijgende kosten zoals HFO. Onderstaande figuur geeft de verhouding tussen kostprijs per kWh en tarief per kWh weer.

*Figuur 8 Gemiddelde kostprijs en tarief in SRD per kWh t.b.v. het landelijk net in de periode januari tot en met september 2023*



Bron: EBS en EAS data

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
Kostprijs per kWh	2,96	2,35	2,76	3,16	3,14	3,19	3,62	3,96	4,71
Tarief per kWh	1,40	1,40	1,38	1,38	1,40	1,41	1,76	1,77	1,80

Het gemiddeld tarief per kWh vertoont een stijging vanaf juli 2023 als gevolg van de aanpassing van de tarieven in juni 2023 en de gefaseerde afbouw van de subsidies (kortingen) per maand.

### Subsidies

Voor Niet-Huishoudelijke klanten (Klein-Commercieel) die in aanmerking kwamen voor een subsidie van SRD 150, - per maand, kwam deze subsidie **volledig te vervallen per factuurmaand juli 2023**.

Huishoudelijke klanten die niet in aanmerking kwamen voor het Overbruggingstarief (OBT) werden tot en met 31 mei 2023 gesubsidieerd met SRD 260, - per maand. Deze klanten krijgen **vanaf de factuurmaand juli 2023 een subsidie van SRD 240, - welke in 6 maanden verder zal worden afgebouwd**, conform onderstaand tabel.

*Tabel 4 Overzicht gefaseerde afbouw directe subsidie (korting) per maand*

Afbouw Subsidie van Juni 2023 t/m December 2023							
Afneemers-categorie	Per Jun 2023 (SRD/maand)	Per Jul 2023 (SRD/maand)	Per Aug 2023 (SRD/maand)	Per Sep 2023 (SRD/maand)	Per Okt 2023 (SRD/maand)	Per Nov 2023 (SRD/maand)	Per Dec 2023 (SRD/maand)
LS-Huishoudelijk Fase 1/2/3	240	200	160	120	80	40	0

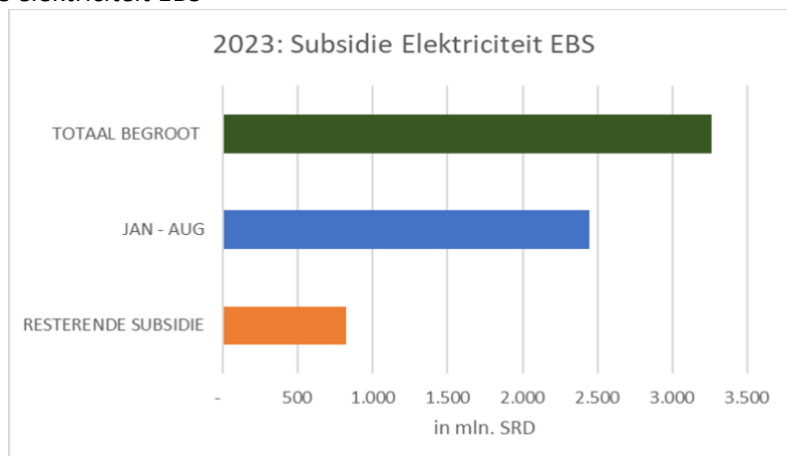
Op de goedgekeurde suppletore begroting 2023 heeft de regering de subjectsubsidie voor elektriciteit begroot voor SRD 3.264.000.000,-. Dit bedrag is opgenomen op de begroting van het Ministerie van Financiën en Planning onder Programma's met codering 4108.

De overheid subsidieert elektriciteit middels verrekeningen met de Staatsolie groep (Staatsolie N.V, SPCS N.V., GOw2) en ZIJIN Rosebel Goldmines N.V. De verrekeningen bij Staatsolie, SPCS en GOw2 vinden plaats in de fiscale sfeer, waarbij de belastingverplichtingen van de voornoemde bedrijven aan

de overheid in mindering worden gebracht. Bij ZIJIN Rosebel Goldmines vinden de verrekeningen niet plaats in de fiscale sfeer, maar middels een PPA (Power Purchasing Agreement). Het betreft betaling voor elektriciteit (electricity payment) en deze inkomsten van de overheid uit de PPA worden vanaf 2015 rechtstreeks gestort op rekening van de EBS.

Over de periode januari tot en met augustus 2023 heeft de overheid totaal circa SRD 2,44 miljard betaald aan subsidies voor elektriciteit middels de voornoemde verrekeningen in de fiscale en niet-fiscale sfeer. Het bedrag aan resterende subsidie voor de periode september 2023 tot en met december 2023 is gelijk aan circa SRD 820 miljoen (SRD 3,26 miljard minus SRD 2,44 miljard).

Figuur 9: Subsidie elektriciteit EBS



Bron: Data Ministerie van Financiën en Planning

Bedragen in miljarden SRD's	JAN - AUG	RESTERENDE SUBSIDIE	TOTAAL BEDRAG
Subsidie Elektriciteit EBS	2.443,60	820,42	3.264,02

Onderstaande tabel geeft een totaal beeld van de situatie per september 2023 per afnemersgroep voor wat betreft de subsidie en de verhoudingen tussen kostprijs en tarief per kWh.

Tabel 5 Totaaloverzicht per september 2023 omtrent subsidie, kostprijs en tarief per kWh

			Aantallen (in %)	Consumptie (in %)	Gemiddeld tarief per kWh	Gemiddelde kosten per kWh	Subsidie per kWh	Gap in %
<b>Totaal huishoudens</b>			<b>88,9</b>	<b>50,6</b>	<b>1,48</b>	<b>4,71</b>	<b>3,23</b>	<b>217,72</b>
Huishouden	LS	1 Fase	52,8	22,0	1,34	4,71	3,37	251,73
Huishouden	LS	2 Fase	24,5	16,0	1,50	4,71	3,21	213,65
Huishouden	LS	3 Fase	11,6	12,6	1,61	4,71	3,11	193,17
<b>Totaal Niet-Huishoudens</b>			<b>9,4</b>	<b>13,5</b>	<b>1,94</b>	<b>4,71</b>	<b>2,77</b>	<b>142,78</b>
Niet-Huishouden	LS	1 Fase	2,3	1,0	2,14	4,71	2,57	119,81
Niet-Huishouden	LS	2 Fase	2,6	3,2	1,94	4,71	2,77	142,39
Niet-Huishouden	LS	3 Fase	4,4	9,3	1,74	4,71	2,98	171,59
<b>Totaal Grootverbruikers</b>			<b>1,8</b>	<b>34,1</b>	<b>2,06</b>	<b>4,71</b>	<b>2,66</b>	<b>128,99</b>
Grootverbruiker A	HS	3 Fase	1,6	20,0	1,87	4,71	2,85	152,35
Grootverbruiker B	HS	3 Fase	0,1	14,2	2,25	4,71	2,46	109,59
Straatverlichting	LS	1 Fase	0,0	1,7	1,80	4,71	2,91	161,25

Bron: Data EBS, EAS en Ministerie van Financiën en Planning

### Conclusie:

In het derde kwartaal van 2023 is de status van de elektriciteitsvoorziening in Suriname gekenmerkt door een precare financiële situatie, met aanzienlijke uitdagingen op het gebied van financiering en stijgende kosten. De snelle depreciatie van de Surinaamse dollar (SRD) heeft geleid tot een groeiende kloof tussen de gemiddelde kosten en het gemiddelde elektriciteitstarief, ondanks de minimale tariefaanpassingen in juni 2023 (verhoging basistarief voor alle categorieën, verhoging verbruikstarief voor grootverbruikers). Deze kloof wordt met name verergerd door de stijgende kosten van Heavy Fuel Oil (HFO), inflatie en valutaschommelingen.

Belangrijk is te vermelden dat de elektriciteitsstarieven minimaal werden aangepast in juni 2023, en er zijn geen tariefsveranderingen gepland voor het derde en vierde kwartaal van 2023. Daarnaast wordt vanaf 1 november 2023 een BTW van 5% toegevoegd aan de elektriciteitsrekening.

Een significante ontwikkeling betreft de geleidelijke afbouw van subsidies (kortingen) voor niet-huishoudelijke klanten (Klein-Commercieel) en huishoudelijke klanten die niet in aanmerking kwamen voor het Overbruggingstarief (OBT). Dit heeft geleid tot een verandering in de subsidies die in juni 2023 zijn toegekend, met een verdere afbouw in de komende maanden tot en met december 2023.

Wat betreft de financiering, heeft de overheid in de goedgekeurde suppletoire begroting 2023 een bedrag van SRD 3.264.000.000,- begroot voor elektriciteitsubsidies, welke neerkomt op ongeveer 3,5% van de GDP van Suriname. Hierin is ten opzichte van 2022 en 2021 geen significante verbetering opgetreden. Tot en met augustus 2023 heeft de overheid ongeveer SRD 2,44 miljard aan subsidies voor elektriciteit betaald. Voor de resterende periode tot en met december 2023 wordt nog ongeveer SRD 820 miljoen aan subsidies verwacht.

Deze ontwikkelingen benadrukken de uitdagingen op het gebied van financiering en kostenbeheersing in de elektriciteitssector van Suriname. Het blijft belangrijk om een evenwicht te vinden tussen financiële stabiliteit en het handhaven van een betaalbare en betrouwbare elektriciteitsvoorziening voor alle klanten.